

Justis- og beredskapsdepartementet
Boks 8005 Dep
0030 OSLO

Oslo, 19.12.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/4753

Saksbehandler:
Ketil Sørh

Forvaltningslovutvalgets forslag til ny forvaltningslov i NOU 2019:5 – høringsuttalelse

Forvaltningslovutvalget foreslår i NOU 2019:5 en ny lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning. Forslaget omfatter også lovfesting av enkelte forvaltningsrettslige regler og prinsipper av mer materiell karakter, som f. eks. regler om delegasjon av myndighet og om innholdet i forvaltningsvedtak.

Det er også Miljødirektoratets erfaring at någjeldende lov gjennomgående fungerer godt. Likevel er vi enig i at samfunnsutviklingen og utviklingen i forvaltningens arbeid de siste femti årene, sammen med de mange endringer og tilføyelser loven har gjennomgått i denne perioden, har medført behov for en fullstendig gjennomarbeiding. Forvaltningslovutvalgets utredning er et meget grundig arbeid, og de valg som er gjort ved utformingen av forslaget til ny forvaltningslov mener vi i all hovedsak er godt begrunnet og balanserte. Vi ser det videre som positivt at hovedtrekkene i gjeldende forvaltningslov videreføres i forslaget, og at den etter hvert rikholdige teori og rettspraksis som er utviklet med utgangspunkt i någjeldende lov derved fortsatt vil kunne være til nytte.

Noen merknader til enkeltheter i forslaget

1. *Forvaltningsspråket – utkastets § 8.* Vi mener det er en fordel at en ny forvaltningslov fastsetter at forvaltningsspråket er norsk, jfr. utkastet § 8 (1). Miljødirektoratet opplever av og til at internasjonale selskaper som part i konsesjonssaker har som forventning at møter om saken i direktoratet skal foregå på engelsk. Selv om vi bestreber oss på å være fleksible og i noen grad imøtekommer slike ønsker, kan dette gi opphav til usikkerhet hos tjenestepersonene med hovedansvar for saksforberedelsen, som kan oppleve det som et stort handikap å skulle redegjøre for og diskutere i møter til dels komplekse tekniske, miljøfaglige og forvaltningsmessige forhold på engelsk. Vi tror det i slike situasjoner kan være klargjørende at forvaltningsloven fastslår at forvaltningsspråket hos oss er norsk, og at en ressurssterk part, der ikke hensynet til

rettssikkerhet eller likebehandling tilsier noe annet, må være innstilt på at kommunikasjonen foregår på norsk.

2. *Digital kommunikasjon med forvaltningen – utkastets § 13.* Behovet for å kunne kreve at parten i visse saker kommuniserer digitalt med forvaltningen, har økt ettersom de tekniske mulighetene for fullgode digitale løsninger har blitt bedre og potensialet for administrative besparelser og bedre publikumsservice er blitt større. Innenfor Miljødirektoratets arbeidsområde er dette høyst aktuelt på områder der de aktuelle partene kan forventes å ha god digital kompetanse og det ligger til rette for å utvikle brukervennlige digitale løsninger, eksempelvis ved søknad om tillatelse etter forurensningsloven § 11 til forurensende virksomhet for landbasert industri og ved søknad om tillatelse til kvotepliktige utslipp etter forurensningsloven § 11 andre ledd. Utvalgets forslag til forskriftshjemmel i utkastets § 13 (2) åpner generelt for å forskriftsregulere digital kommunikasjon mellom forvaltningsorganer og den enkelte. Dette er en forenkling og faktisk også en klargjøring i forhold til någjeldende forvaltningslov § 15 a tredje ledd. Eksemplifiseringen i dagens § 15 a tredje ledd kan gi opphav til noe tvil om hjemmelen også omfatter det å forskriftsfeste en plikt for borgerne til å henvende seg digitalt til forvaltningsorganet, f.eks. til søke digitalt om visse typer tillatelser.
3. *Delegering av offentlig myndighet – utkastets § 25.* Det er etter vår vurdering klart behov for den regel utvalgets forslår i utkastet § 25 (2) om at hvert departement skal gjøre tilgjengelig og vedlikeholde en oversikt over alle delegeringer innenfor sitt område. I dag kan det være vanskelig for publikum å skaffe seg rede på hvor myndigheten på saksområder som berører dem er plassert. På en rekke forvaltningsområder kan delegeringene være mange, og avgrensningen av den delegerte myndighet kan være lite opplagt for uinnvidde. Det forekommer for øvrig ikke helt sjelden at oversikten over akkurat hvilken myndighet som er delegert og til hvem kan være mangelfull også for forvaltningen selv. På hvilken måte slike oversikter skal gjøres tilgjengelige, bør etter vårt syn særlig avgjøres ut fra hensynet til publikum. En oversikt publisert på det aktuelle departements nettsider, eventuelt i tillegg til oversikter på det underliggende direktoratets nettsider, vil kunne være til god hjelp for publikum. Det vil også kunne være nyttig for saksbehandlere i forvaltningen selv; så vel i det delegerende som i det underordnede organ kan det oppstå behov for enkel klargjøring av hvor myndigheten på et saksområde er plassert. Miljødirektoratet mener i imidlertid det kan være gode grunner til at nye delegeringer i tillegg kunngjøres i Norsk Lovtidend. Det er ikke alltid åpenbart for allmenheten hvilket departement eller direktorat et lovverk hører inn under, og det vil derfor være til stor nytte om delegeringer også samles på samme sted som regelgrunnlaget. Vår erfaring er at det å registrere denne type avgjørelser via registreringsskjemaet på lovdatab.no er svært enkelt og således ikke vil innebære noen nevneverdig administrativ byrde. Til dette

kommer at delegasjonsavgjørelser, naturlig nok, fremdeles ikke vil være enkeltvedtak etter utvalgets forslag, og selv om utvalget foreslår et krav om skriftlighet ved delegering til andre organer, vil delegasjonsbeslutningen i utgangspunktet kun manifestere seg innenfor forvaltningssystemet. En kunngjøring av delegasjonsbeslutningen i Norsk Lovtidend kan således også ivareta hensynet til notoritet m.h.t. innhold og tidspunkt for den til enhver tid gjeldende delegasjonsavgjørelse.

4. *Habilitet – utkastets § 28.* Regler som bidrar til å sikre at retten til to-instansbehandling av enkeltvedtak blir reell – og blir oppfattet som reell, er viktig ut fra rettssikkerhetshensyn og hensynet til at allmennheten skal ha tillit til forvaltningen. Vi mener derfor det er gode grunner for utvalgets forslag i utkastets § 28 (4) om at tjenesteperson i klageinstansen uten videre blir inhabil til å treffe avgjørelse eller forestå saksforberedelsen i klagesak der vedkommende tidligere har truffet avgjørelse i saken. Forslaget representerer også en klargjøring og forenkling i disse tilfellene. I dag må slike tilfeller avgjøres etter en konkret, skjønsmessig vurdering i medhold av någjeldende forvaltningslov § 6 andre ledd. Slik ordlyden i utvalgets utkast til § 28 (4) er utformet, gis det også en hensiktsmessig avgrensning. Det medfører således ikke at tjenestepersonen som har behandlet en sak i underinstansen blir inhabil til å saksforberede klagesaken i underinstansen eller til å treffe nytt vedtak i underinstansen der klagen finnes begrunnet.
5. *Taushetsplikt – utkastets § 33 og § 34.* Miljødirektoratets erfaring er at dagens regel om taushetsplikt for opplysninger om «*personlige forhold*» kan gi uriktige forventninger hos publikum om hva som vil være underlagt taushetsplikt. Mange opplysninger i saker direktoratet behandler kan for så vidt gjelde enkeltpersoner uten at de er av en slik karakter at de kan anses taushetsbelagte. Det kan f.eks. gjelde mer trivielle opplysninger om en persons arbeidsoppgaver i en virksomhet, om plassering av vedkommendes stilling i bedriftens organisasjon eller om formell kompetanse og tidligere arbeid eller oppdrag, og der disse opplysningene ikke i sin tur avslører noe mer sensitivt om personen. Det er sikker tolkning i dag at det i karakteristikken «*personlig forhold*» i fvl. § 13 første ledd nr. 1) ligger at det må dreie seg om noe som det er vanlig å ville holde for seg selv. At dette nå foreslås lovfestet som vilkår for at noe skal regnes som «*personlig forhold*», mener vi kan fungere som en viktig klargjøring og gi leseren mer realistiske forventninger m.h.t. hvilke opplysninger det vil kunne bli gitt innsyn i etter offentleglova. Det kan også være klargjørende at eksempler på opplysninger som ofte vil være taushetsbelagte tas inn i lovteksten, slik utvalget foreslår.

Regelen om taushetsplikt for *drifts- eller forretningshemmeligheter* volder i dag ofte stor usikkerhet hos Miljødirektoratets saksbehandlere og forårsaker en god del arbeid ikke minst i innsynssaker. Utvalget foreslår i utkastet til § 34 om taushetsplikt for drifts-

eller forretningshemmeligheter å sløyfe vilkåret «konkurransmessig betydning» som finnes i dagens fvl. § 13 første ledd nr. 2). Dette kan muligens innebære en forenkling av vurderingen, slik utvalget håper på, men det kan nok være at forenklingen mer vil være av formel art ved at behovet for hemmelighold rendyrkes til å bli det sentrale vurderingstemaet. Problemet i dag består særlig i at vurderingen av om det «vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde» bestemte opplysninger, i tillegg til å være svært skjønnsmessig kan kreve god kunnskap om markedsforholdene og andre forretningsmessige forhold i den aktuelle bransjen. Slik kunnskap kan ofte være mangelvare hos ellers erfarne og dyktige tjenestepersoner i forvaltningen. Også med den foreslåtte utformingen i utvalgets utkast til § 34 vil det oppstå behov for kunnskap blant annet om markedssituasjonen i de aktuelle markeder for å kunne avgjøre om det foreligger en reell/legitim «grunn til å verne om» hemmeligheten det gjelder. At det kan være vanskelig å ta konkret stilling til spørsmål om taushetsplikt for drifts- og forretningshemmeligheter, må nok forvaltningen i noen grad finne seg i å leve med. Imidlertid er det etter vår vurdering grunn til å vurdere ytterligere klargjøring gjennom forskrift, der en f.eks. vil kunne foreta en ytterligere utdyping gjennom mer kasuistisk avgrensning av praktiske typer opplysninger som det skal anses å være grunn til (eller ikke grunn til) å verne om. Den foreslåtte forskriftshjemmelen i utkastet til § 39 gir det nødvendige grunnlaget for dette. (Dette i motsetning til någjeldende fvl. § 13 andre ledd andre punktum som kun åpner for nærmere forskriftsregulering av hvilke opplysninger som skal regnes som personlige.)

6. *Deling av taushetsbelagte opplysninger – utkastets § 36.* Miljødirektoratet ser utvalgets forslag til regulering av adgangen til å dele opplysninger underlagt taushetsplikt med andre som en klar forbedring og forenkling sammenliknet med gjeldende forvaltningslov. Vi er svært positive til at utvalget ønsker å åpne for at taushetsbelagte opplysninger generelt skal kunne deles med annet forvaltningsorgan når dette er egnet til å fremme ikke bare avgiverorganets oppgaver, men også mottakerorganets. Tendensen til økt spesialisering i forvaltningen og behovet for utstrakt samarbeid forvaltningsorganene imellom, jfr. også utvalgets utkast til § 1 (2), tilsier etter utvalgets syn at forvaltningen bør kunne dele taushetsbelagte opplysninger med andre forvaltningsorganer så langt dette har «saklig sammenheng med de oppgaver som er lagt til avgiverorganet» (utredningen s. 297 høyre spalte). Det uttales samme sted at utvalget «har blitt stående ved at loven blir enklere for brukerne om den åpner for deling i den utstrekning det foreligger «saklig grunn»». Likeledes gir utvalget uttrykk for at «det som hovedregel bør være adgang til å dele taushetsbelagte opplysninger med andre forvaltningsorganer som har «saklig behov» for dem i sin virksomhet» (utredningen s. 298 venstre spalte). Som utvalget fremhever vil også tjenestepersonen(e) i det mottakende organ selv være underlagt taushetsplikt, og den enkeltes behov for konfidensialitet må avveies mot de samfunnsmessige hensyn som

vedkommende forvaltningsorgan (mottaker eller avgiver) ivaretar. Vi deler her fullt ut utvalgets syn slik det kommer til uttrykk i utredningen s. 297-298.

Vi kan imidlertid ikke se at utvalgets synspunkter på dette er reflektert i den foreslåtte lovtekst til § 36. I utkastet til § 36 (2) bokstav c) heter det at deling av taushetsbelagte opplysninger kan skje med personer i andre forvaltningsorganer «så langt det er *nødvendig for å utføre de oppgaver* som er lagt til avgiverorganet eller mottakerorganet» (vår utheving). Etter Miljødirektoratets vurdering gir dette uttrykk for en klart snevrere adgang til deling av taushetsbelagte opplysninger med andre forvaltningsorganer enn det utvalget selv gir uttrykk for at de ser som ønskelig, og som man må anta at utvalget har tatt sikte på å åpne for. Vi mener det kan være stor forskjell på at slik deling har en «saklig sammenheng» med avgiverorganets oppgaver eller imøtekommer et «saklig behov» hos mottakerorganet ut fra deres oppgaver, og at delingen må være «nødvendig for å utføre» henholdsvis avgiver- eller mottakerorganets oppgaver. Hva som kan anses «nødvendig» vil dessuten lett kunne gi opphav til diskusjoner organer imellom om *hvor stort* behovet egentlig kan sies å være hos den som etterspør informasjonen og i praksis vanskeliggjøre deling. Det er ikke til å undervurdere at det i noen grad kan foreligge et motsetningsforhold i interessene ulike forvaltningsorganer har som hovedoppgave å ivareta, eksempelvis mellom miljømyndighetene og petroleums- eller fiskerimyndighetene, noe vi har erfaring for kan få betydning for tilbøyeligheten til informasjonsdeling. Når det spesielt gjelder hensynet til å sikre at personverninteressene ivaretas, må for øvrig begrensningen i utkastet til § 36 (3) etter vårt syn være tilstrekkelig.

På denne bakgrunn burde den foreslåtte lovteksten i § 36 (2) bokstav c) etter vår vurdering omformuleres, til f.eks. «... så langt det er *et saklig behov for det sett hen til de oppgaver* som er lagt til avgiverorganet eller mottakerorganet».

7. *Statlig overprøving i klagesaker av forvaltningsskjønnet i kommunale vedtak – utkastets § 60 tredje ledd*. Utvalgets flertall – alle med unntak av ett medlem – ser det slik at valget står mellom to modeller; en modell der en gir statlig klageorgan myndighet til å overprøve kommunens forvaltningsskjønn bare på bestemte *vilkår* (modell d) i utredningen s. 397) og en modell der en fastsetter *retningslinjer* for overprøvingen av forvaltningsskjønnet (modell e) i utredningen s. 397). Vi er enig i denne avgrensningen og kommenterer primært disse to modellene.

Av utvalgets utkast til § 54 (4) fremgår at statlig forvaltningsorgan skal være klageinstans for kommunale vedtak a) når dette er bestemt i loven som legger den aktuelle vedtaksmyndigheten til kommunen eller b) når vedtaket er truffet i medhold av myndighet delegert fra statlig organ. Hvor sterkt hensynet til det kommunale selvstyre gjør seg gjeldende, kan stille seg forskjellig i de to gruppene av tilfeller. I mange tilfeller der vedtaksmyndighet i medhold av lov er delegert fra statlig organ til kommunalt nivå, vil delegering til kommunen snarere være begrunnet i behov for

hensiktsmessig arbeidsfordeling og lokalkunnskap, enn i hensynet til det kommunale selvstyret. Dette gjelder blant annet i stor grad på miljøområdet.

Svært mye av regelverket på miljøområdet skal ivareta nasjonale hensyn eller viktige regionale hensyn. Det gjelder også på områder der sakenes lokale forankring kan gjøre det hensiktsmessig å delegere vedtaksmyndighet til kommunen. Hensynet til internasjonale forpliktelser gjør seg også i stadig økende grad gjeldende, noe som ikke minst skyldes våre forpliktelser etter EØS-avtalen til å gjennomføre EU-regelverk på miljøområdet. Det må for øvrig ses som et nasjonalt hensyn at Norge overholder sine internasjonale forpliktelser. På miljøområdet vil slike overordnede hensyn regelmessig kunne være av betydning for utøvingen av forvaltningsskjønnet. En begrensning av overprøvingsadgangen til noe nær en ren lovlighetskontroll, slik det ene mindretallet på ett medlem foreslår, vil vi på denne bakgrunn sterkt frarå. Forslaget fra det andre mindretallet på ett medlem om at det statlige klageorganet «skal ... legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret» (slik fvl. § 34 lyder etter endringen i 2017), mener vi også i for stor grad kan gå på bekostning av nasjonale hensyn og mål på miljøområdet. Det gjelder både vurdert i forhold til den enkelte sak og i særlig grad når en tar i betraktning mulige samlede effekter av flere kommunale vedtak.

Utvalgets flertall går inn for en regel der statlige klageinstanser skal gis adgang til å overprøve forvaltningsskjønnet i kommunale vedtak «... hvis nasjonale eller vesentlige regionale hensyn taler for det, eller hvis vedtaket er klart urimelig for en part».

Flertallet uttaler at det med «nasjonale hensyn» særlig sikter til formål eller mål som er kommet til uttrykk i lov eller forskrift, internasjonale forpliktelser for Norge, statlige planbestemmelser og retningslinjer samt rundskriv og stortingsmeldinger.

Forstått slik er det mulig at flertallets forslag vil gi rom for overprøving av forvaltningsskjønnet i kommunale vedtak der det ut fra overordnede miljøhensyn er behov for å endre vedtaket.

Vi frykter imidlertid at mange klageorganer vil kunne være for tilbakeholdne med å foreta en overprøving av kommunalt skjønn ut fra nasjonale eller vesentlige regionale hensyn, der for eksempel tiltaket det er gitt tillatelse til i seg selv er av liten betydning og det først og fremst er hensynet til samlet belastning eller sum-virkninger fra lignende tiltak i andre kommuner som er hovedargumentet mot en tillatelse. På miljøområdet vil det nettopp kunne være slike hensyn som taler mot å innvilge tillatelse. Det vil videre være en risiko for at en kommune legger mindre vekt på sum-virkninger og samlet belastning fra det aktuelle tiltaket sammenholdt med tiltak utenfor kommunen, enn det hensynet til nasjonale mål, ikke minst nasjonale mål på miljøområdet, tilsier. Vi mener dette taler for en mykere utforming av begrensningene i overprøvingsadgangen enn det flertallet her går inn for.

Vi tilføyer at det også vil kunne oppstå begrunnet tvil og uenighet om innholdet i en internasjonal forpliktelse og derved om et nasjonalt hensyn til å overholde forpliktelsen taler for omgjøring eller ikke. Med «vesentlige regionale hensyn» uttaler flertallet at det siktes til formål eller mål som fylkeskommunene har vedtatt, f.eks. i regionale plandokumenter eller på annen måte. Tolkningen av slike plandokumenter og i hvilken

grad de taler for endring av forvaltningsskjønnet i en konkret sak, vil også kunne by på atskillig tvil og uenighet. Særlig fordi det etter utformingen av flertallets forslag vil være tale om *vilkår* for overprøving, mener vi at også usikkerheten som her er trukket frem er en svakhet ved flertallsforslaget.

Miljødirektoratet støtter forslaget fra mindretallet bestående av utvalgets leder (Backer) og ett av medlemmene (Sollie), som går ut på at den statlige klageinstansen «skal ... legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyret» ved prøving av forvaltningsskjønnet. En slik retningslinje gir en relativt enkel føring for overprøvingen. Hensynet til det kommunale selvstyret *skal tillegges vekt*; det er et pliktig hensyn ved overprøvingen, samtidig som man unngår en uklar antydning av vekten. Forslaget fanger etter vårt syn bedre opp det forhold at hensynet til det kommunale selvstyret gjør seg gjeldende med ulik styrke, avhengig av så vel hva slags type sak det gjelder som av grunnlaget for og grunnene til at myndigheten er lagt til kommunalt nivå. På miljøområdet mener vi dessuten at dette alternativet vil gi tryggere grunnlag for å overprøve forvaltningsskjønnet i kommunale vedtak for å unngå lokale miljøskader eller miljøulemper.

8. *Dekning av sakskostnader.* Utvalgets flertall foreslår at forvaltningsloven ikke skal gi rett til dekning av sakskostnader som en part har hatt for å få endret enkeltvedtak til gunst, og at parten heller kan henvises til å få dekning etter alminnelige erstatningsregler, eventuelt regler om fri rettshjelp i velferdssaker. Flertallet legger vekt på at den norske regelen om rett til slik dekning er særegen i nordisk sammenheng, at forvaltningen har både veiledningsplikt og en selvstendig plikt til å utrede saken og at erfaringene fra Danmark tyder på at rettssikkerheten kan ivaretas uten en slik regel. De peker også på at krav om sakskostnader beslaglegger tid og ressurser i forvaltningen som heller kan brukes på forvaltningsorganets primær oppgaver.

Miljødirektoratets erfaring er at saker der det fremmes krav om dekning av sakskostnader de senere årene har økt både i antall og når det gjelder kostnadenes størrelse, noe som dels kan skyldes at kompleksiteten i regelverket har blitt større, og derved også behovet for profesjonell juridisk bistand. Bruken av ressurser i Miljødirektoratet på slike saker har således økt merkbart. Sakene reiser ofte vanskelige spørsmål om blant annet hva som skal regnes som en endring «til gunst» og hvor store kostnader som kan anses å ha vært «nødvendige» for å få endret vedtaket. Det kan derfor være fristende å støtte flertallets forslag og legge vekt på de hensyn de trekker frem.

Imidlertid er det grunn til også å legge vekt på at forvaltningens myndighetsutøvelse må ses som virksomhet i samfunnets felles interesse, og at det foreligger en tilsvarende felles interesse i at forvaltningens vedtak er mest mulig korrekte. Det kan derfor oppfattes som lite rimelig om parten selv må bære kostnader han har hatt for å få endret vedtaket til gunst på grunn av feil ved vedtaket. Det gjelder selv om ingen i

forvaltningen kan bebreides feilen som uaktsom slik at det utløser erstatningsansvar for det offentlige.

Vi er derfor enig med mindretallet (Backer, Fagernes og Innjord) i at den prinsipielle samfunnsmessige interesse i at forvaltningsvedtak skal være riktige, tilsier at *nødvendige* kostnader parten har hatt ved å få endret forvaltningsvedtak til sin *gunst* på grunn av *feil*, heller bæres av fellesskapet enn av parten selv. Mindretallets forslag innebærer samtidig en innstramning sammenliknet med någjeldende fvl. § 36 ved at endringen må skyldes en feil ved vedtaket og at rett til kostnadsdekning reserveres til klagesaker.

Når det gjelder det nærmere innholdet i mindretallets forslag, støtter vi *lederen Backer og medlemmet Fagernes* i at det vil være en bedre løsning enn dagens om sakskostnadsregelen utformes slik at den bare gjelder der det er *klageinstansen* som endrer vedtaket i klagesaken¹. Vi viser til begrunnelsen de gir for dette i utredningen s. 465. (Deres forslag til tredje ledd første punktum i utkastet til § 59 om underinstansens behandling, mener vi er en naturlig oppfølging av dette.)

Ut fra hensynene som kan begrunne rett til kostnadsdekning er det et naturlig vilkår at endringen til gunst skjer på grunn av en *feil* ved vedtaket. Foreligger det ingen feil ved vedtaket, men endring til gunst skjer fordi klageinstansen har et annet syn på hensiktsmessigheten, gjør ikke disse hensynene seg gjeldende på samme måte. Hva som skal anses som endring *til gunst*, kan by på tvil. Det gjelder ved f.eks. oppheving av avslag på søknad om et gode på grunn av feil, og der rettsvirkningen egentlig bare er at saken kan eller skal behandles på nytt av underinstansen. Her deler mindretallet seg. *Lederen Backer og medlemmet Fagernes* går inn for at man da må se an hvilket utfall saken får etter ny behandling i underinstansen. (Vi antar at de mener man også må se an utfallet av en eventuell klagebehandling av det nye vedtaket.) Leder ikke den fornyede behandling til et gunstigere resultat for parten, skal det etter deres syn ikke være rett til dekning av sakskostnadene. *Medlemmet Innjord* foreslå derimot at *alle* opphevelser skal regnes som endring «til gunst» for parten. Vi er enig i at dette vil være en enklere regel. Den vil også bedre være i tråd med de hensyn som begrunner retten til dekning av sakskostnader. Som Innjord peker på vil parten ha hatt kostnader med å få opphevet et vedtak som lider av feil, slik at saken kan behandles på nytt. Det er da rimelig at han får dekket nødvendige kostnader til å få rettet opp i dette.

9. *Utsatt iverksetting – utkastets § 76.* Innledningsvis i § 76 (1) heter det at "forvaltningsorganet kan beslutte at vedtaket ikke kan iverksettes ..." (våre uthevinger). Med "forvaltningsorganet" og "vedtaket" i bestemt form, er det språklig naturlig å tolke dette dithen at det kun er tale om *vedtaksorganets* beslutning om iverksettelsen av *eg*et vedtak. Meningen er imidlertid ifølge utvalget at dette også skal kunne besluttes

¹ At regelen bare skal gjelde der "klageinstansen endrer sitt vedtak" (vår utheving), slik det står i utredningen s. 465 høyre spalte tredje avsnitt, oppfatter vi som en ren glipp.

av et overordnet organ, jfr. utredningen s. 627 høyre spalte nest siste avsnitt. Regelen i dagens fvl. § 42 er formulert slik at dette kan gjøres av "Underinstansen, klageinstans

eller annet overordnet organ ...". Vi kan ikke se av utredningen at utvalget går inn for noen endring på dette punkt. Etter vårt syn bør derfor åpningspassusen i § 76 (1) omformuleres i tråd med det som synes å være utvalgets oppfatning. På dette punkt burde etter vårt skjønn ordlyden i gjeldende fvl. § 42 kunne benyttes.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Frantz Nielsen
seksjonsleder

Ketil Søhr
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.